



TJÄNSTESKRIVELSE
2022-10-11 rev. 2022-11-09

B 2022-001110

Miljö- och
stadsbyggnadsnämnden

SICKLAÖN 83:22

Ansökan om bygglov för fyra diodskyltar på kontorslokal

Förslag till beslut

Bygglov avslås med stöd av 9 kapitlet 30 och 31 b §§ plan- och bygglagen (2010:900) med tillhörande upplysningar.

Följande avgifter debiteras i samband med detta beslut, enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige (faktura skickas separat):

- Avgiften för avslag för fyra skyltar med stor påverkan på stads- och landskapsbilden är 7 360 kronor,

Detta beslut har fattats enligt miljö- och stadsbyggnadsnämndens delegationsordning punkt S3 och S5.

Ärendet

Ärendet gäller ansökan om bygglov för fyra belysta diodskyltar med logotyp ATLAS COPCO. Föreslagna skyltar ersätter befintliga skyltar med företagets logo i samma lägen, två på tak och två fasadskyltar.

Föreslagna skyltar innebär en förändring från obelysta skyltar av fristående bokstäver till 3 st täta dukskyltar med belyst text och 1 st akrylskylt vid entré med belyst text. Som dukskylt belyses även bakgrunden i blå kulör till viss del. Ingen förändring sker gällande logotypen annat än tillägg av en blå bakgrund.

Entréskylt med akrylfront är innerbelyst med dioder och har en storlek om 2300x1360mm.

Tak och fasadskyltar är dukskylt innerbelyst med dioder. Storlek på varje skylt är 6300x3727mm.

I kommunikering efter granskning har sökande informerats om att lov inte kan medges för sökt åtgärd eftersom skyltarna har ett dominerande uttryck och inte följer Nacka kommuns riktlinjer för skyltar. En utformning likt befintliga skyltar med fristående bokstäver bedöms kunna beviljas.

Sökande har efter besked valt att vilja pröva sökt åtgärd i nämnden.

Granskad av
HAMHER



Planförutsättningar

Fastigheten omfattas av detaljplan 451. Bestämmelserna anger bland annat området ska användas för centrumändamål exempelvis för kultur, kontor, hantverk, butik, restaurang, utbildning m.m.

För hela planområdet gäller bestämmelser att skyltar endast får avse i fastigheten verksamma företag. Skyltar får ej heller vara rörliga, blinkande eller dominerande.

Planen innehåller en generell skyddsbestämmelse – q – vars innebörd är att industriområdets grundläggande funktionella tydlighet och struktur skall bevaras samt att nya byggnader skall utformas med särskild hänsyn till omgivningens egenart. Det innebär att aktuell byggnad ingår som en del i ett industriområde som är utpekad i detaljplanen som kulturhistoriskt värdefullt.

Avvikelser från detaljplan och riktlinjer

Enligt detaljplanen får det inte uppföras dominerande skyltar under planens generella bestämmelser. Skyltar utan fristående bokstäver får en dominerade områdespåverkan. Skyltarnas utformning går även emot Nacka kommuns generella riktlinjer för skyltar daterad 18 april 2007.

Generella krav på skyltar

Av kommunens riktlinjer för skyltar, beslutade den 18 april 2007, framgår att skyltar på byggnader ska underordna sig husets arkitektur eller på ett mycket medvetet och genomarbetat sätt bryta mot densamma. Anpassningen ska ske till färg, form, materialval, detaljering, antal, storlek och placering samt ge en god helhetsverkan. Det innebär till exempel att en verksamhet normalt endast har en skylt.

Skyltar med fristående bokstäver kan normalt enklare anpassas till husets arkitektur. Som exempel: Den gemensamma nämnaren för skyltning med skyltlådor är storleken (höjden och/eller längden) där fristående bokstäver inte behöver anpassa detta utan i sin form ändå är gemensam och ger ett gott helhetsintryck. Även fasadens material och helhetsverkan påverkas mindre när fasaden syns bakom de fristående bokstäverna. Skyltar på en byggnad, inom ett sammanhängande område eller stråk ska ha en gemensam utformning. Eventuell belysning ska ske utifrån skyltens och byggnadens/platsens karaktär, med stor hänsyn till möjliga störande effekter hos kringboende och trafik. Spotlightbelysning av blanka ytor ger normalt reflexer och ljuskäglor på skylten som gör den svårläst, varför denna typ av belysning bör undvikas.

Kulturmiljövården

Fastigheten omfattas av Nacka kommuns kulturmiljöprogram. Ändring av byggnad får inte förvanska dess karaktär.

Kommentar från Nacka kommuns Stadsarkitekt

Förslaget har kommenterats av Nacka kommuns stadsarkitekt som anför att den föreslagna utformningen inte bidrar till god helhetsverkan. Stora upplysta lådor dominerar byggnadens arkitektur och taksiluett. Nuvarande utformning med friliggande bokstäver och element fungerar bättre med sin placering på byggnadens fasad, i entrén och som taks skylt.



Stora upplysta ljuslådor bör undvikas då de ofta blir alltför dominerande i stadsmiljön.

Yttrande

Sökande gavs möjlighet att yttra sig om förslaget till beslut senast den 12 oktober 2022. I en skrivelse inkommen 2022-10-11 har sökande yttrat sig med följande:

- Sökta diodskyltar har samma placering och storlek som dagens skyltar. Skillnaden är att de sökta skyltarna ska följa företagets nya skyltprogram med hel skyltyta istället för genombrutna bokstäver. Skyltarna utförs mer hållbara och miljövänliga då de är tillverkade av spännduk och inte av plast. Vår synpunkt är att miljön är viktigare än estetiken.
- Skyltprogrammet ska efterlevas på samtliga kontor över hela världen med innebörd att profileringen naturligtvis även måste följas på koncernens huvudkontor!
- De sökta skyltarna är även fortsättningsvis underordnade fastigheten både i storlek och utformning och tar inte över fastighetens arkitektur.
- Kulturmiljövärden anges som skäl till att skyltar inte får förvanska fastigheten. Hur kan en byggnad byggd 2011 anses ha ett kulturmiljövärde?
- Det anges att ”i förlängningen skulle det kunna skada områdets kulturhistoriska värde.” Vår byggnad kan aldrig anses kulturhistorisk. Vi är närmare Bauhaus och övrig bebyggelse på Nobel-berget än vad vår byggnad är det kulturhistoriska.
- Våra skyltar anses kunna vara prejudicerande. Närliggande Bauhaus har inte friliggande bokstäver för sina skyltar så prejudikat är redan brutet. Till yttrandet bifogas kort på refererande diodskyltar BAUHAUS.

Skäl till beslut

Enligt 9 kapitlet 30 § plan- och bygglagen gäller bland annat att bygglov ska medges för en åtgärd inom ett område med detaljplan om åtgärder uppfyller de krav som följer av 2 kapitlet 6 § första stycket 1 plan- och bygglagen. Där står det bland annat att i ärenden om bygglov ska bebyggelse och byggnadsverk utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stadsbilden, kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan.

För skyltar gäller även kraven på varsamhet enligt 8 kapitlet 17-18 §§ plan- och bygglagen. De innebär att ändringar av en byggnad, inklusive skyltar, ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

Förenlighet med riktlinjer för skyltar

I ”Riktlinjer för skyltar beslutade av Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 18 april 2007” står bland annat att:

- Skyltar på byggnader ska underordna sig husets arkitektur eller på ett mycket medvetet och genomarbetat sätt bryta mot densamma. Anpassningen ska ske till färg, form, materialval, detaljering, antal, storlek och placering samt ge en god helhetsverkan.
- Placering och bedömning: Ska i normalfallet placeras på fasaden där verksamheten inryms. Helst i direkt/nära anslutning till entrén för verksamheten. I undantagsfall



på taket när en större byggnad rymmer en enda stor verksamhet och då endast när huset och områdets storskaliga karaktär så tillåter.

Ansökan bedöms inte följa dessa riktlinjer. Nya skyltar utförs inte med fristående bokstäver och skyltarna är inte underordnad befintlig byggnads arkitektur. Samtliga skyltar belyses, vilket förstärker det dominerande uttrycket. Två skyltar får även en mycket framträdande placering på byggnadens tak. Fler än en skylt bedöms vara lämpligt på grund av verksamhetens omfattning, men de behöver då anpassas till byggnadens och områdets karaktärsdrag.

Förenlighet med detaljplanen

Detaljplanen anger förutsättningarna för när skyltar får beviljas. De får inte vara rörliga, blinkande eller dominerande. Vid bedömning om vad som utgör dominerande tas vägledning från aktuellt rättsläge liksom från Nacka kommuns beslutade riktlinjer för skyltar. Aktuell utformning av skyltarna utgör som anförts ovan ett dominerande inslag och är därmed inte förenligt med gällande plan.

Möjlighet till avvikelser

Om lov beviljas för skyltarna bedöms det kunna få en prejudicerande verkan i området. Atlas Copco har en viktig historisk betydelse i området och deras huvudkontor har fått en framträdande placering. I förlängningen skulle det kunna skada områdets kulturhistoriska värde.

Enligt 9 kapitlet 31 b § plan- och bygglagen, får bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan om avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte och avvikelsen är liten, eller åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt.

Avvikelsen gäller placering av fyra diodskyltar utan fristående text som har en dominerande områdespåverkan genom att i grunden avvika från skyltprogrammet. Genom att de bedöms som dominerande följer de inte heller detaljplanens bestämmelser om hur skyltar ska utformas. Sammantaget kan denna avvikelse inte bedömas vara en liten avvikelse.

Som skäl för att medge en avvikelse från detaljplanen så har sökande angivit att avvikelsen krävs för att skyltarna är mer hållbara och miljövänliga och att detta är viktigare än estetiken. Detta är inget skäl som kan tas hänsyn till i bedömningen av nya skyltar.

Ett skäl annat skäl i yttrande är att skyltarna skulle fortsätta att vara underordnade fastighetens arkitektur. Denna syn delas inte av nämnden eller Nacka kommuns Stadsarkitekt.

Att byggnaden är uppförd 2011 gör inte att den lyfts ur områdets kulturhistoriska värde och fastighetens generella skyddsbestämmelse utan behöver följa dessa.

Närliggande BAUHAUS är inte en fastighet som ligger inom samma detaljplan eller som delar dess generella skyddsbestämmelse eller riktlinjer för skyltar. Geografiskt är skyltarna nära men det som skulle bli prejudikat för skyltar är i inom fastigheten SICKLAÖN 83:22.



Vad sökande i övrigt har anfört i sitt yttrande föranleder ingen annan bedömning.

Vägning mellan allmänna och enskilda intressen

Vid prövningen av frågor enligt denna lag ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen enligt 2 kapitlet 1 § plan- och bygglagen. Det enskilda intresset att uppföra skyltarna och som anförs ovan bedöms inte överväga de allmänna intressena av god helhetsverkan i stads- och landskapsbilden. Det finns idag liknande skyltar som har högre anpassning än de nu föreslagna. Genom att det finns skyltar idag innebär ett avslag inte heller någon begränsning för företaget som enskild. Nämnden har även öppnat för möjligheten att se över belysta skyltar men ser inte att formen som tät skylt med akrylfront eller dukskylt är lämplig.

Sammanfattningsvis bedömer nämnden att förslaget inte uppfyller kraven i kommunens riktlinjer för skyltar, detaljplanen eller kraven om varsamhet och anpassning enligt plan- och bygglagen. Förutsättningar saknas för att bevilja lov för diodskyltar med stöd av 9 kapitlet 30 eller 31 b §§ plan- och bygglagen. Nämnden föreslår därför att ansökan om nya skyltar avslås.

Bygglovenheten

Mikael Gillersand
Handläggare

Maria Melcher
Enhetschef

Bilagor

1. Ansökan
2. Situationsplan
3. Fasadritning
4. Fasadritning
5. Fasadritning
6. Fasadritning
7. Yttrande

ÖVERSIKTSKARTA

